

Water spiegel

**'Regie pakken
wanneer dat nodig is'**

Vincent Karremans,
minister van Infrastructuur en Waterstaat

29ste jaargang, nummer 3
oktober 2026

Het drinkwater- paspoort van...

AANTAL GLAZEN

KRAANWATER PER DAG:

te weinig... Door mijn collega Etkin ga ik steeds meer water drinken. Zij schenkt telkens mijn glas vol tijdens de vergadering. Door haar denk ik dat ik 6 tot 8 glazen per dag ga halen.

OP HET GEBIED VAN

DRINKWATER BEN IK TROTS:

op de kwaliteit. In Nederland kunnen we water uit de kraan drinken. We vinden het vanzelfsprekend, maar dat is het niet. Daarom is het belangrijk dat we zuinig omgaan met ons drinkwater en het niet onnodig gebruiken.

MIJN SPEERPUNT VOOR

HET WATERBELEID IS:

zorgen voor voldoende zoet water. Zoet water hebben we nodig voor drinkwater, maar ook onze landbouw, natuur en economie zijn afhankelijk van voldoende zoet water. Dat de beschikbaarheid van zoet water kwetsbaar is, zagen we ook deze zomer weer. We moeten werken aan minder gebruik, een goede verdeling en buffering. Daar ga ik me voor inzetten.

ALS IK AAN DRINKWATER

DENK, DAN:

ben ik dankbaar dat we elke dag voldoende schoon water kunnen drinken en dat we er zuinig mee moeten zijn. Volgens mij kunnen wij daar zelf heel veel aan doen en alle kleine beetjes helpen. Ik herinner me de stickers uit mijn jeugd nog: 'Wees wijs met water'. En zo is het.

Naam: Luciënne Boelsma-Hoekstra

Functie: Tweede Kamerlid CDA

Leeftijd: 54

Voldoende drinkwater voor iedereen

Sinds 23 februari van dit jaar is Vincent Karremans minister van Infrastructuur en Waterstaat. Wat is zijn visie op het drinkwaterbeleid en hoe gaat hij zijn verantwoordelijkheid op dat gebied vormgeven?

6

Grotere transparantie

Wim Drossaert kijkt terug op de belangrijkste ontwikkelingen tijdens zijn elfjarige periode als directeur bij Dunea.

16

Drinkwater steviger op de agenda

Eind 2026 legt Hans de Groene zijn functie als directeur van Vewin neer. Hoe kijkt hij terug op deze periode en wat waren relevante issues voor Vewin?

20

Drinkwaterbesparing: bewustwording en gedragsverandering

Sinds 2024 werken de drinkwaterbedrijven binnen het Nationaal Plan van Aanpak Drinkwaterbesparing aan het bereiken van concrete besparingsdoelstellingen voor (drink)watergebruik. De focus en de wijze waarop dat gebeurt, verschilt van bedrijf tot bedrijf. Deel 3: WMD en Vitens.

24

Verder in dit nummer

Talkshow Drinkwateragenda 9 - Kort nieuws 11 - Duurzaam: PWN 12

Brussel 14 - Drinkwaterbeeld: Dunea 19 - Kort nieuws 23

De drinkwaterplek van Marnix Bronts 28 - Waterpoort Lozingen 30 - Achterspiegel 32

Van **urgentie** naar **uitvoering!**

*V.l.n.r. Yvonne Jakobs, Arne Weverling,
Laura Bromet, Splinter Chabot,
Tjeerd Roozendaal, Marieke Vellinga-
Beemsterboer, Bert-Jan Ruissen.*

Tijdens een online talkshow vanuit de Koninklijke Schouwburg in Den Haag lanceerde Vewin een week voor Prinsjesdag de nieuwe Drinkwateragenda, met als thema ‘Van urgentie naar uitvoering!’. De agenda vat de belangrijkste standpunten van de drinkwatersector samen voor het politieke jaar 2026-2027. Het coalitieakkoord van begin 2026 biedt belangrijke aanknopingspunten voor de prioriteiten van de drinkwatersector. Nu moeten de ambities worden omgezet in concrete maatregelen.

Verschillende politici en bestuurders gingen op 7 september onder leiding van Splinter Chabot met elkaar in gesprek over actuele en urgente drinkwaterthema's. Gespreksdeelnemers waren Marieke Vellinga-Beemsterboer (TK, D66), Laura Bromet (TK, Pro), Ines Kostić (TK, PvdD), Tanja Klip-Martin (EK, VVD), Bert-Jan Ruissen (Europarlementariër, SGP), Arne Weverling (gedeputeerde provincie Zuid-Holland), Rob van Dongen (directeur Brabant Water), Arjan Driesprong (directeur Oasen), Tjeerd Roozendaal (bestuursvoorzitter Vitens), Yvonne Jakobs (directeur Drinkwater Waternet) en Pieter Litjens (voorzitter Vewin).

Drinkwaterbeschikbaarheid nu en later

Dat er altijd water uit de kraan komt lijkt vanzelfsprekend, maar dat dreigt steeds minder het geval te zijn. De beschikbaarheid, benutbaarheid en kwaliteit van drinkwaterbronnen – grond- en oppervlaktewater – staan onder druk. In de eerste ronde van de talkshow werd gesproken over de beschikbaarheid van bronnen. Door toename van de bevolking, woningbouw en economische groei stijgt de vraag naar drinkwater. Alle tien drinkwaterbedrijven hebben vóór 2030 extra productiecapaciteit nodig, in een aantal gevallen nu al of op zeer korte termijn. Verschillende knelpunten belemmeren de uitbreiding. Het Actieprogramma Beschikbaarheid Drinkwaterbronnen 2023-2030 brengt in kaart wat er per regio nodig is om de drinkwaterbeschikbaarheid te waarborgen. Nu komt het aan op de uitvoering. Samenwerking tussen alle betrokken partijen blijft daarbij cruciaal.

Cabaretier Sjaak Bral.

Ook waterbesparing werd als deel van de oplossing benoemd tijdens het panelgesprek. Minder drinkwater gebruiken helpt bij het in balans brengen van vraag en aanbod. Volgens de drinkwaterbedrijven is het een kwestie van 'én, én': waterbesparing stimuleren om de vraag te verkleinen en de productiecapaciteit uitbreiden om het aanbod te vergroten.

Cabaretier Sjaak Bral sloot de eerste ronde af op geheel eigen wijze, met zijn visie op drinkwater. Ook daarin kwam de centrale boodschap van de middag terug: aandacht en ambitie alleen zijn onvoldoende als uitvoering achterblijft.

Waterkwaliteit

Het veiligstellen van de openbare drinkwatervoorziening vraagt ook om betere bescherming van de kwaliteit van het oppervlakte- en het grondwater. De kwaliteit van deze bronnen voor drinkwater staat onder toenemende druk. De Kaderrichtlijn Water (KRW) is in dat verband essentieel voor de drinkwatersector. Het gaat niet lukken om de deadline voor de KRW-doelen in 2027 te halen. Ook de KRW-ambitie om de waterkwaliteit zodanig te verbeteren dat drinkwater met minder zuivering gemaakt kan worden, is nog lang niet gerealiseerd. Er is juist méér zuiveringsinspanning nodig om drinkwater te maken. Het is daarom van groot belang om steviger in te zetten op het verbeteren van de kwaliteit van drinkwaterbronnen.

Meerdere tafelgasten spraken over het belang van een PFAS-verbod. PFAS in de bronnen voor drinkwater zijn een grote zorg voor de drinkwaterbedrijven. Bronaanpak is de enige juiste manier om te voorkomen dat deze moeilijk afbreekbare stofgroep in het milieu en drinkwater terechtkomt. Want wat niet in het water zit, hoeven we er ook niet uit te zuiveren.

Bekijk hier de online talkshow:

‘Aandacht en ambitie alleen zijn onvoldoende als uitvoering achterblijft’

Sinds 23 februari van dit jaar is Vincent Karremans (VVD) minister van Infrastructuur en Waterstaat (IenW). Wat is zijn visie op het drinkwaterbeleid en hoe gaat hij zijn verantwoordelijkheid op dat gebied vormgeven?

Vincent Karremans: 'Ik werk nu aan de Toekomstagenda Drinkwater.'

'Ook toekomstige
generaties moeten
kunnen rekenen op
**voldoende
drinkwater**
van goede kwaliteit'

M

Minister van IenW Vincent Karremans (1986) heeft al flink wat politieke ervaring; sinds 2018 was hij achtereenvolgens gemeenteraadslid en locoburgemeester in Rotterdam, en staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport en minister van Economische Zaken in het kabinet Schoof. Daarvoor leidde hij zijn

eigen onderneming Magnet.me, een online banenplatform. Karremans studeerde Ondernemingsrecht en Financiële Economie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. En nu dus Infrastructuur en Waterstaat: wat is uw visie op het drinkwaterbeleid en hoe gaat u uw verantwoordelijkheid op dit gebied oppakken?

Karremans: 'Het hoofddoel van ons drinkwaterbeleid is helder: zorgen dat er voor alle mensen genoeg schoon drinkwater uit de kraan blijft komen, nu en in de toekomst. Daarbij spelen verschillende uitdagingen. We willen zorgen dat er voldoende drinkwater beschikbaar is en dat dit van goede kwaliteit is. Tegelijkertijd willen we dat mensen bewust en zuinig met hun drinkwater omgaan.'

‘Ik werk nu aan de Toekomstagenda Drinkwater’

Drinkwaterstrategie

U heeft voorgesteld te komen met een drinkwaterstrategie. Welke elementen moet die strategie bevatten?

Karremans: 'We hebben het in Nederland lange tijd goed geregeld met elkaar. Maar de wereld verandert en daarmee ziet de toekomst er anders uit. We zien dat de vraag naar drinkwater toeneemt door bevolkingsgroei en economische groei. Tegelijkertijd neemt het aanbod van geschikte bronnen voor drinkwater af, onder meer door klimaatverandering en nieuwe chemische stoffen die in het water terechtkomen. Dit maakt dat drinkwaterbedrijven met de huidige bronnen niet meer altijd en overal drinkwater kunnen leveren. Dus moeten we met elkaar op zoek naar aanvullende bronnen. En mogelijk ook naar een betere verdeling van water tussen drinkwaterbedrijven. Tegelijkertijd moet iedereen, zowel consumenten als bedrijven, bewuster en zuiniger omgaan met drinkwater.'

'Deze ontwikkelingen vragen om veranderingen om de drinkwatervoorziening ook op de lange termijn te kunnen waarborgen. Die veranderingen kunnen gepaard gaan met grote investeringen en moeilijke keuzes, onder andere door drinkwaterbedrijven als het gaat om vervanging en aanpassing van hun drinkwaterinfrastructuur en door de centrale overheden als het gaat om het gebruik van de beperkte ruimte in hun regio's. Ook is het nodig om opnieuw te kijken naar bijvoorbeeld de verdeling van verantwoordelijkheden tussen Rijk, drinkwaterbedrijven en decentrale overheden. En naar de financiering van de drinkwatersector.'

'De drinkwatersector heeft mij gevraagd om meer regie te nemen, om te zorgen dat we ook in de toekomst voldoende drinkwater van goede kwaliteit hebben. Daar kom ik graag aan tegemoet. Ik werk nu aan de Toekomstagenda Drinkwater. Daarin geven we aan wat er nodig is op het gebied van beschikbaarheid, kwaliteit, zuinig en bewust gebruik en een toekomstbestendige drinkwatersector. Deze agenda ontstaat in goed overleg met de drinkwaterbedrijven, decentrale overheden en andere betrokken partijen. Voorop staat dat ik ook in de toekomst voor iedereen voldoende drinkwater van goede kwaliteit beschikbaar wil houden.'

Hoe ziet u het belang van drinkwater voor burgers, bedrijven en de welvaart van Nederland?

Karremans: 'Drinkwater is voor iedereen belangrijk. Het is een eerste levensbehoefte en een mensenrecht. We verwachten dat er altijd schoon en betrouwbaar drinkwater uit de kraan komt. Dat lijkt vanzelfsprekend, maar achter die vanzelfsprekendheid zit een heleboel werk. Drinkwater is een voorziening die van groot belang is voor onze volksgezondheid, voor ons dagelijks leven en voor onze economie. Dat belang is ook vastgelegd in de Drinkwaterwet. De openbare drinkwatervoorziening geldt daarin als een 'dwingende reden van groot openbaar belang'. Dat onderstreept hoe belangrijk het is dat we onze drinkwatervoorziening goed beschermen en ook voor de toekomst op orde houden. Daarbij gaat het niet alleen om voldoende drinkwater, maar ook om de continuïteit van de voorziening. Daarom is de drinkwatersector aangewezen als kritieke entiteit. Dat betekent dat er extra eisen gelden om de veiligheid en continuïteit van de drinkwatervoorziening te beschermen.'

A portrait of Vincent Karremans, a man with brown hair, wearing a dark blue suit, white shirt, and blue tie. He is standing on a staircase, holding the railing with his left hand. The background is blurred, showing an indoor setting with large windows. A teal abstract shape is in the top right corner. A white circle is overlaid on the lower half of the image, containing the main text.

**'Regie
pakken
wanneer dat
nodig is'**

Vincent Karremans, minister van IenW.

Waterbeschikbaarheid

In de afgelopen extreem droge zomer bleef drinkwater uit de kraan beschikbaar.

Hoe kijkt u op deze periode terug?

Karremans: 'Dat er tijdens de afgelopen zeer droge zomer voldoende drinkwater beschikbaar was en de levering stabiel bleef, laat zien dat de drinkwaterbedrijven goed werk hebben geleverd. Dat verdient waardering. Ik ben ook blij met de goede samenwerking en afstemming tussen Vewin, de drinkwaterbedrijven, de waterschappen en het ministerie. Juist in periodes van droogte is het belangrijk dat we elkaar snel weten te vinden en samen optrekken. Tegelijkertijd is dit geen reden om achterover te leunen. De druk op onze drinkwatervoorziening neemt toe. Daarom moeten we blijven werken aan voldoende bronnen en capaciteit en aan bewust en zuinig drinkwatergebruik. Ook burgers en bedrijven kunnen daaraan bijdragen. Het is goed dat de drinkwaterbedrijven aansluiten bij de landelijke campagne 'Word geen douchebag'. Daarmee benadrukken we dat we allemaal bewust en zuinig met drinkwater moeten omgaan. Een voorbeeld? In droge periodes is het beter als mensen even niet hun auto wassen of hun tuin besproeien met drinkwater.'

Actieprogramma Beschikbaarheid Drinkwaterbronnen 2023-2030

Met het Actieprogramma Beschikbaarheid Drinkwaterbronnen 2023-2030 moeten op zeer korte termijn knelpunten in de drinkwatervoorziening worden aangepakt. *Wat is volgens u nodig om met dit programma daadwerkelijk tot concrete resultaten te komen?*

Karremans: 'Als onderdeel van het Actieprogramma is vorig jaar meer dan 18 miljoen m³ per jaar aan aanvullende productiecapaciteit gerealiseerd. Dat is een prestatie van formaat, behaald door de drinkwaterbedrijven en decentrale overheden. Hierdoor komt er nu al meer drinkwater uit de kranen dan de jaren hiervoor. Uiteindelijk willen we met dit Actieprogramma in totaal 100 miljoen m³ extra realiseren in 2030. Dit is geen makkelijk doel: nieuwe drinkwaterwinningen realiseren of bestaande drinkwaterwinningen uitbreiden is complex. Dit vraagt om intensieve samenwerking tussen drinkwaterbedrijf en provincie, en provincies moeten lastige keuzes maken in ruimtegebruik. We willen immers veel in ons land, maar de ruimte is schaars. Drinkwaterbedrijven en provincies voelen die urgentie en werken hard aan het behalen van het afgesproken doel. Waar mogelijk ondersteunt het ministerie daarbij.'

'Het is heel goed om te zien dat voor een aantal projecten gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheden die de Omgevingswet biedt om projecten te versnellen. Procedures kunnen vaak sneller, omdat de drinkwatervoorziening een dwingende reden van openbaar belang is. Ik roep alle drinkwaterbedrijven en bevoegde gezagen op om dat voorbeeld te volgen. Ook voor de langere termijn, dus na 2030, is het belangrijk om de juiste maatregelen te nemen om de drinkwatervoorziening te kunnen waarborgen. Die wil ik samen met de stakeholders in beeld brengen in het kader van de Toekomstagenda Drinkwater.'

Systeemverantwoordelijkheid

Karremans: 'Als minister van Infrastructuur en Waterstaat ben ik met een prachtig woord 'systeemverantwoordelijk' voor de openbare drinkwatervoorziening. Dat betekent dat ik regie zal pakken wanneer dat nodig is. Drinkwaterbedrijven en decentrale overheden hebben tegelijkertijd hun eigen wettelijke taken en verantwoordelijkheden. Zij hebben de kennis en ervaring om op regionaal niveau de juiste afwegingen te maken. We hebben besproken dat de situatie nu verandert en dat we voor andere uitdagingen staan dan vroeger. Daarom ben ik nu dus bezig met de Toekomstagenda Drinkwater zodat we de drinkwatervoorziening ook op de langere termijn kunnen waarborgen. Mijn inzet is helder: ook toekomstige generaties moeten kunnen rekenen op voldoende drinkwater van goede kwaliteit.'

LONNEKE LÖWIK NIEUWE DIRECTEUR VEWIN

Het Bestuur van Vewin heeft Lonneke Löwik benoemd tot nieuwe directeur. Zij is gestart op 1 oktober en heeft Hans de Groene opgevolgd, die begin oktober na bijna tien jaar afscheid heeft genomen als directeur van Vewin.

De nieuwe directeur brengt meer dan twintig jaar ervaring mee in leiderschaps- en bestuursfuncties. De afgelopen zeven jaar was Lonneke CEO van INREV, de Europese branchevereniging voor institutionele vastgoedbeleggers. In die rol deed zij ervaring op met belangenbehartiging, governance en duurzaamheid en met het verbinden van uiteenlopende belangen.

Met de stap naar Vewin kiest zij bewust voor een sector met een grote maatschappelijke opgave. 'Drinkwater is een eerste levensbehoefte en van grote maatschappelijke betekenis. De drinkwatersector staat tegelijkertijd voor complexe opgaven die raken aan duurzaamheid, ruimte, economie en de kwaliteit van onze leefomgeving', aldus Löwik. 'Ik kijk ernaar uit om mijn ervaring in te zetten voor Vewin en samen te werken aan een toekomstbestendige drinkwatervoorziening voor Nederland.'

OOK DE WATERSPIEGEL ONTVANGEN?

Bent u beroepsmatig betrokken bij de watersector of een aanpalend beleidsterrein? Dan kunt u een gratis abonnement op de Waterspiegel aanvragen.

U ontvangt dit opinieblad van de drinkwatersector dan vier keer per jaar in de brievenbus. Voor een aanvraag stuurt u een mail naar redactiewaterspiegel@vewin.nl.

Restproduct van drinkwaterproductie verandert **bollengrond** in **nieuwe natuur**

Het gebied De Zanderij, tussen Castricum en de duinen, verandert de komende jaren van agrarische grond naar een natuurgebied met meerdere functies. Hiervoor gebruikt PWN, drinkwaterbedrijf en natuurbeheerder in Noord-Holland, een restproduct uit de drinkwaterproductie: ijzerslib.

Projectmanager Niels Hogeweg: 'Oude landbouwgrond bevat veel fosfaat. In de

binnenduinrand zit dat soms tot wel 80 cm diep. Ook ontbreken de bodemschimmels die planten helpen groeien. Daarom halen we eerst de bovenste 30 cm grond weg. Daarin zitten de meeste fosfaten en resten van bestrijdingsmiddelen. In het deel eronder (30 tot 80 cm) mengen we ijzerslib door de bodem. Het ijzer bindt fosfaat. Daardoor wordt de bodem

sneller voedselarmer en is het niet nodig om jarenlang te maaien en plantenresten af te voeren. Er ontstaat ruimte voor soorten die hier passen, zoals zomprus, grote ratelaar en rietorchis. Met vers hooi uit natuurgebieden brengen we nieuw leven in de bodem. Stap voor stap groeit hier weer bloemrijke duinnatuur.'

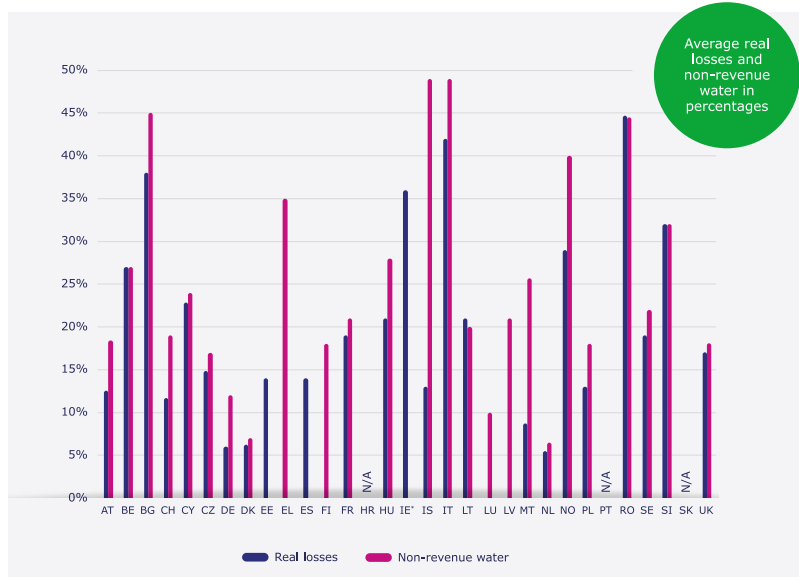
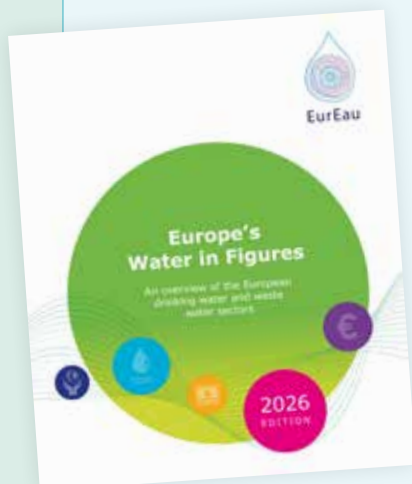
Nederlandse drinkwatersector

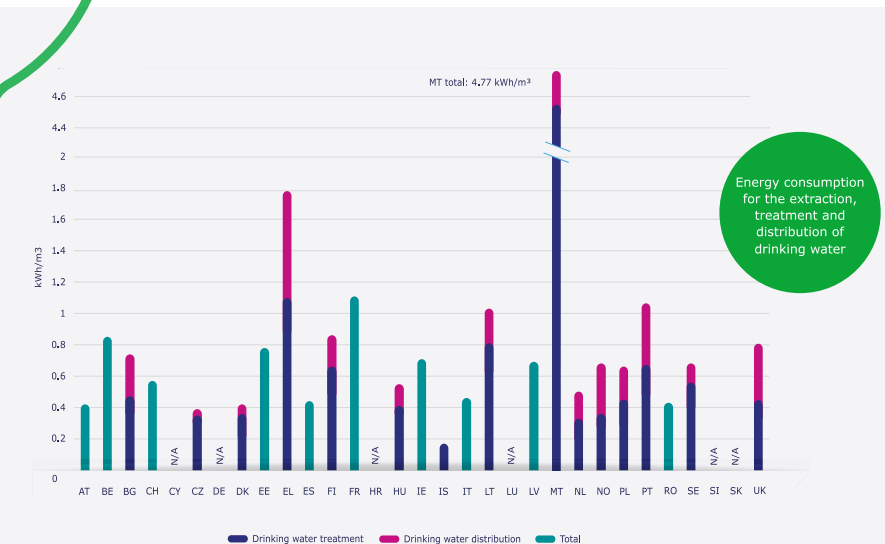
presteert sterk in Europa,
investeringen en
bronbescherming
blijven hard nodig

Op 23 juni publiceerde EurEau, de Europese Federatie van nationale koepels voor de water- en afvalwatersector, het rapport 'Europe's Water in Figures'. Hieruit blijkt dat Nederland op veel aspecten goed tot zeer goed presteert in vergelijking met andere landen. EurEau pleit voor het reduceren van vervuiling bij de bron, het zorgen voor stabiele langetermijnfinanciering en het aantrekken van competente werknemers.

Lekverlies, energiegebruik en vervanging leidingnet

Op het gebied van efficiëntie van het leidingnet is Nederland een van de Europese koplopers. Het waterverlies in het distributienet is met ongeveer 6,5% per kuub het laagste van Europa, tegenover een Europees gemiddelde van ruim 27%. Ook behoort Nederland tot de landen die minder energie gebruiken voor het winnen, zuiveren en distribueren van drinkwater dan gemiddeld in Europa. Nederlandse drinkwaterbedrijven vervangen het leidingnet relatief snel. De jaarlijkse vervangingsgraad van drinkwaterleidingen ligt rond of iets boven het Europese gemiddelde. Nederland behoort daarmee tot de beter presterende landen. Nederland investeert relatief veel per inwoner in de drinkwaterinfrastructuur. Daarmee zit Nederland boven het Europese gemiddelde. Hoewel de vervangingsinvesteringen boven het gemiddelde liggen, blijft de financieringsruimte voor investeringen in Nederland een aandachtspunt, gezien de groeiende opgaven voor infrastructuur en waterkwaliteit.

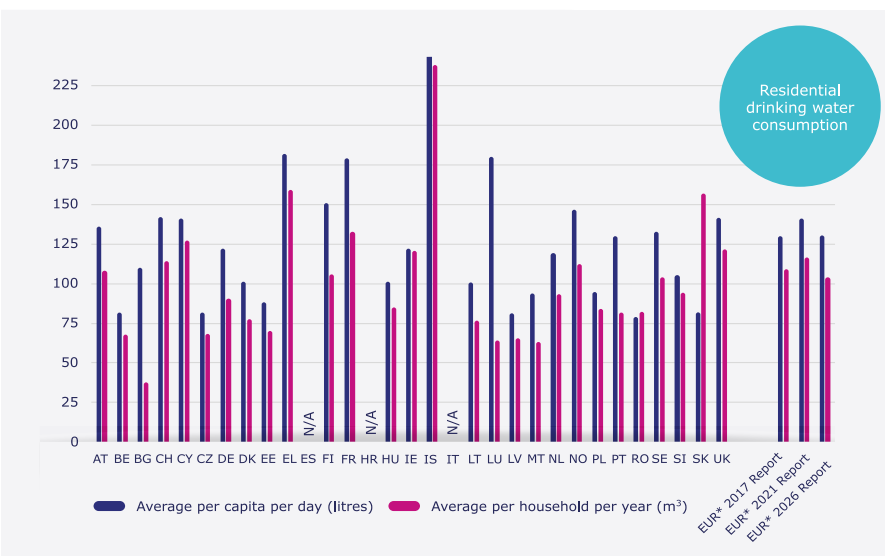

Efficiënte organisatie

De Nederlandse drinkwatersector onderscheidt zich bovendien door zijn organisatie. Met tien drinkwaterbedrijven is de drinkwatervoorziening sterk gecentraliseerd. Daarnaast bestaat de sector in Nederland volledig uit bedrijven met publieke aandeelhouders. Dat is uitzonderlijk in Europa, waar verschillende vormen van publiek, privaat en gemengd eigendom naast elkaar voorkomen.

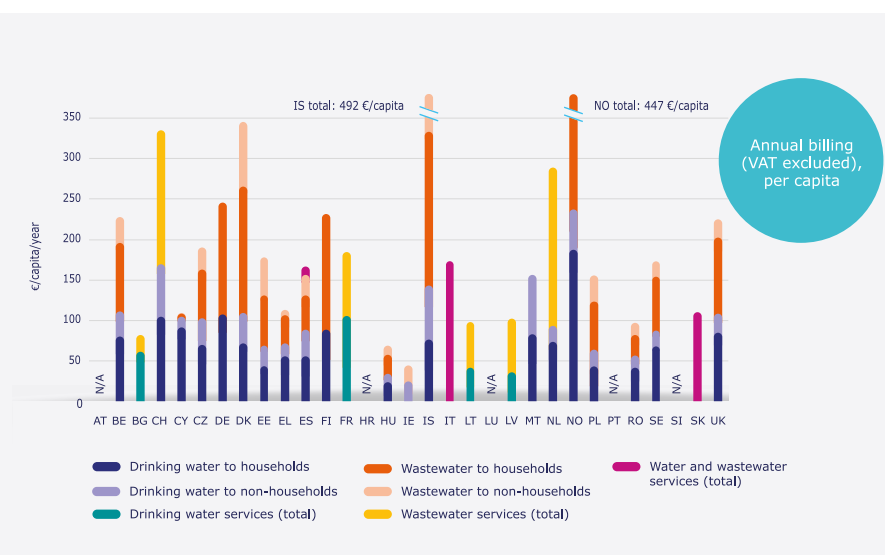
Uit de vergelijking met andere landen blijkt dat de Nederlandse drinkwatersector met relatief weinig medewerkers een groot aantal inwoners bedient. Dat onderstreept de hoge efficiëntie van de sector, maar maakt ook duidelijk dat voldoende gekwalificeerd personeel nodig blijft om de toekomstige uitdagingen het hoofd te bieden.

Europese ontwikkelingen

De Europese watersector in zijn geheel staat voor toenemende uitdagingen. In veel EU-landen nemen de problemen met vervuilde drinkwaterbronnen toe. Naast klimaatverandering worden traditionele en nieuwe verontreinigingen zoals PFAS genoemd als de grootste uitdagingen van de drinkwatersector. De publicatie beschrijft verder dat langere droogteperiodes, extremere neerslag en veranderende beschikbaarheid van water de leveringszekerheid beïnvloeden. Daardoor wordt bescherming van waterbronnen belangrijker.

Op Europees niveau laat het drinkwatergebruik per persoon, net als in Nederland, een dalende trend zien. Hoewel de omzet en tarieven in de drink- en afvalwatersector stijgen, blijven deze stijgingen gemiddeld achter bij de inflatie. Daardoor staat de financiële ruimte voor de noodzakelijke vernieuwing van het leidingnet en investeringen in intensievere zuivering onder druk.

Gebruik per dag en tarieven

Het drinkwatergebruik ligt met minder dan 118 liter per persoon per dag duidelijk onder het Europese gemiddelde van 130 liter. De publicatie laat verder zien dat de prijs van drinkwater in Nederland rond het Europese gemiddelde ligt.

Afscheid Wim Drossaert, directeur Dunea

'Wij hebben bij
Dunea bewust de
luiken opengezet'

Wim Drossaert.

W

im Drossaert maakte per 1 september de overstap van Dunea naar de energiesector, als directeur van warmte- en koudeleverancier Ennatuurlijk in Eindhoven. Welke ontwikkelingen

blijven hem het meest bij uit de periode van elf jaar dat hij directeur bij Dunea was?

Drossaert: 'In 2015 kwam ik vanuit het bedrijfsleven naar de drinkwatersector. Wat me opviel, was dat er toen politiek-bestuurlijk maar weinig aandacht was voor drinkwater. Het ging voornamelijk over waterveiligheid en een beetje over waterkwaliteit. Dat verbaasde mij, want in de ingenieurswereld waar ik vandaan kwam, waren – ook internationaal – waterkwaliteit en drinkwater wél belangrijke thema's.'

‘De oplossing komt niet uit Den Haag’

'Dunea was toen afhankelijk van één bron, de rivier de Maas. Eén van de eerste dingen die ik daarom in gang heb gezet, was het ontwikkelen van een multibronnen-strategie. Na veel gesteggel hebben we begin dit jaar bestuurlijk alles rondgekregen om – naast de Maas en de Lek – over enkele jaren regionaal water uit de Vliet bij Leidschendam-Voorburg als derde bron te kunnen gaan gebruiken. Voor Dunea is dat echt een mijlpaal waar ik erg trots op ben.'

'De belangrijkste ontwikkeling in de afgelopen elf jaar is wel de groeiende aandacht en het besef van urgentie rondom de drinkwatervoorziening. Onze sector was van oudsher vrij conservatief en in zichzelf gekeerd, en daar is echt verandering in gekomen. Wij hebben heel bewust de luiken opengezet: Dunea en de andere drinkwaterbedrijven zijn veel meer dan vroeger hun verhaal gaan vertellen in de buitenwereld. Die grotere transparantie heeft ertoe geleid dat de problemen op het gebied van waterkwaliteit en waterbeschikbaarheid nu beter op de politieke agenda staan. Ook de media weten de drinkwaterbedrijven goed te vinden, zoals afgelopen zomer weer bleek. De algemene bewustwording dat voldoende schoon drinkwater geen automatische vanzelfsprekendheid meer is, is duidelijk toegenomen. Onze sector is zelf flexibeler geworden, meer gericht op aanpassing op de veranderende maatschappelijke en klimatologische omstandigheden. De impact van de klimaatverandering op de drinkwatervoorziening is onmiskenbaar. Door lange droge perioden is er minder rivierwater beschikbaar om drinkwater van te maken, terwijl de vraag dan juist toeneemt.'

'Daarnaast hebben we te maken met groei van de bevolking en de economie. In onze regio zijn meer dan 135.000 nieuwe woningen gepland, waar Dunea drinkwater aan moet gaan leveren. Momenteel hebben we een structureel tekort: Dunea produceert circa 80 miljard liter water, maar de vraag in ons verzorgingsgebied is momenteel al groter dan we kunnen leveren. Hierdoor moeten we drinkwater inkopen bij onze collega's Waternet en Evides. Als de prognose van bevolkingsgroei doorzet, moeten wij zelfs groeien naar 104 miljard liter per jaar. Daarom is onze derde bron zo belangrijk, naast uitbreiding van onze huidige duinwaterwinningen. Wat ons daarbij wel parten speelt, zijn de enorm toegenomen doorlooptijden voor het verkrijgen van vergunningen. Daardoor kost het realiseren van onze plannen echt jaren extra.'

Tegelijkertijd kun je de bestuurlijke stroperigheid niet overal de schuld van geven, aldus Drossaert: 'Uiteindelijk moeten we als drinkwaterbedrijven zelf met plannen en oplossingen komen. Je hebt politieke steun nodig van de minister, maar we hoeven hem niet te vragen onze problemen op te lossen, dat kunnen we heel goed zelf, in samenwerking met onze stakeholders.'

'Veiligheid steeds belangrijker'

Wim Drossaert.

Hoe heeft u de samenwerking binnen Vewin ervaren?

Drossaert: 'Ik geloof sterk in de kracht van onderlinge solidariteit en gezamenlijk optrekken binnen onze sector. Natuurlijk zijn er regionale verschillen, maar uiteindelijk zijn we allemaal met hetzelfde bezig: ervoor zorgen dat de inwoners van Nederland 24/7 kunnen beschikken over voldoende en schoon drinkwater. Het is dus belangrijk dat we via Vewin gezamenlijk optrekken en consistent het juiste verhaal vertellen over de drinkwatervoorziening.'

Wat zijn in uw optiek de belangrijkste uitdagingen voor de sector?

Drossaert: 'Waterkwaliteit blijft een belangrijk thema; we zien eigenlijk al jaren te weinig vooruitgang bij de aanpak van waterverontreiniging, zowel bij oppervlakte- als grondwater. Ik zie nog steeds dat bestuurders te veel vertrouwen op een 'end-of-pipe'-aanpak, waarbij de drinkwaterbedrijven allerlei stoffen uit het water moeten zuiveren die er eigenlijk nooit in hadden mogen of hoeven zitten.'

'Maar een bronaanpak is altijd beter dan achteraf zuiveren. Ook de beschikbaarheid van voldoende zoetwater voor alle toepassingen blijft een uitdaging, zeker in het licht van de klimaatverandering. Vooral de snelheid waarmee die laatste zich voltrekt, is verraderlijk: knelpunten die we tien jaar geleden voorspelden voor het jaar 2050, blijken zich nu al aan te dienen.'

Aandacht voor veiligheid

Een nieuw hoofdthema is veiligheid, aldus Drossaert: 'Door de geopolitieke en technologische ontwikkelingen moeten we ons nóg bewuster worden van het belang van (cyber) veiligheid. Er zijn voldoende aanwijzingen dat partijen belangen hebben om onze vitale belangen te schaden, waaronder de drinkwatervoorziening. Ik heb veel geleerd van een bevriende Oekraïense burgemeester, die aangaf dat wij in Nederland weliswaar erg goed zijn ingesteld op efficiency en incidentmanagement, maar dat we niet zijn voorbereid op een massale crisis of chaos. Een kruisraket had in één klap de complete drinkwaterzuivering van zijn stad van de kaart geveegd en er kwam weinig hulp uit de rest van het land. 'Dan sta je er alleen voor en moet je dus zelf je problemen oplossen', was zijn conclusie. Dat advies heb ik goed in mijn oren geknoopt, vandaar ook mijn pleidooi: 'Ga uit van je kracht als drinkwaterbedrijf: zoek de samenwerking waar dat kan lokaal op, stel je niet afhankelijk op van de politiek, ga niet vragen, maar ga doen!'.

Drinkwateragenda 2026-2027 Van urgentie naar uitvoering!

De Drinkwateragenda 2026-2027 is verschenen. Deze agenda, met een samenvatting van de belangrijkste lobbypunten van Vewin, verschijnt bij de start van het nieuwe parlementaire jaar. Het thema is 'Van urgentie naar uitvoering!'.

In het coalitieakkoord staat de ambitie om schoon drinkwater beschikbaar te houden via uitvoering van het Actieprogramma Beschikbaarheid Drinkwaterbronnen 2023-2030. Coalitiepartijen willen ook de waterkwaliteit structureel verbeteren. Het gaat er nu om deze woorden om te zetten naar daden! De eerste voortgangsrapportage van het Actieprogramma Beschikbaarheid Drinkwaterbronnen 2023-2030 laat zien dat de aanpak resultaten oplevert, maar ook dat de opgave groot blijft. Het is onzeker of de doelen tijdig worden behaald. Complexe en langdurige vergunningprocedures en concurrerende belangen in de leefomgeving staan uitbreiding van de drinkwatercapaciteit in de weg. Vewin vraagt daarom concrete maatregelen die vergunningstrajecten versnellen en borgen dat het drinkwaterbelang voldoende zwaar weegt bij ruimtelijke afwegingen.

Kwaliteit drinkwaterbronnen

Ook de kwaliteit van drinkwaterbronnen vraagt onverminderd aandacht. Vewin vindt dat alles op alles moet worden gezet om

de doelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) in 2027 te halen, of zo snel mogelijk daarna, waarbij verbetering van de kwaliteit van drinkwaterbronnen prioriteit verdient. De aangekondigde extra inzet van het kabinet op onder meer PFAS en bestrijdingsmiddelen is daarbij belangrijk. Vewin ondersteunt de ambitie om in Europa werk te maken van een PFAS-verbod en te onderzoeken of op korte termijn een lozingsverbod in Nederland mogelijk is. Ook pleit Vewin voor een zo spoedig mogelijk landelijk verbod op bestrijdingsmiddelen met PFAS. Voor bestrijdingsmiddelen is het daarnaast noodzakelijk de toelating beter af te stemmen op de KRW-doelen en -normen.

Voldoende financieringsruimte

Tot slot blijft voldoende financieringsruimte essentieel. De drinkwaterbedrijven staan voor sterk stijgende investeringen om ook in de toekomst voldoende en goed drinkwater te kunnen blijven leveren. Kleine aanpassingen in wet- en regelgeving kunnen helpen, maar bieden niet in alle gevallen een oplossing. Daarom zijn structurele oplossingen voor de lange termijn nodig.

De standpunten van Vewin over deze en andere belangrijke dossiers voor het politieke jaar 2026-2027 zijn te vinden in de nieuwe Drinkwateragenda. De agenda is ingedeeld op basis van de betrokken Haagse ministeries en de Europese Unie.

Afscheid Hans de Groene, directeur Vewin

'Drinkwater staat
duidelijk veel **steviger**
op de **politieke agenda'**

Hans de Groene.

E

Eind 2026 legt Hans de Groene na ruim negen jaar zijn functie als directeur van Vewin neer, vanwege het naderen van de pensioengerechtigde leeftijd. Hoe kijkt hij terug op deze periode en wat waren

belangrijke issues waar Vewin in die tijd mee te maken had?

‘Toen ik hier in 2017 begon, stond de kwaliteit van de bronnen bovenaan onze prioriteitenlijst. Die opgave is nog altijd even relevant. Wel is het zo dat de agenda van de drinkwatersector in Den Haag en Brussel over de jaren flink voller is geworden. Naast waterkwaliteit gaat het inmiddels steeds vaker over zoetwaterbeschikbaarheid en sinds 2022 zelfs ook over de beschikbaarheid van drinkwater. Aan de ene kant komt dat door de toenemende vraag naar (drink)water door groei van de bevolking en de economie, én de gevolgen van de klimaatverandering. Deze tendensen zullen de komende jaren aanhouden en vragen om flinke investeringen om de drinkwatervoorziening robuust en betrouwbaar te houden.’

‘Aan de andere kant zien we dat de termijnen voor de gewenste uitbreiding van het productie- en distributienetwerk de afgelopen jaren flink zijn toegenomen, onder andere door de tijd die vergunningverlening vraagt. Ook de financiering vraagt nadrukkelijk aandacht: drinkwaterbedrijven hebben meer ruimte nodig om de noodzakelijke vervanging en uitbreiding van de infrastructuur te realiseren. Er ligt dus een stevige opgave, maar ook een duidelijke gezamenlijke agenda om ervoor te zorgen dat de drinkwatervoorziening klaar is voor de toekomst.’

Actieprogramma Beschikbaarheid Drinkwaterbronnen

‘Het meest trots ben ik op de totstandkoming in 2025 van het Actieprogramma Beschikbaarheid Drinkwaterbronnen 2023-2030. Inmiddels zijn er – naast een landelijke aanpak – veertien regionale actieplannen die concrete knelpunten, oplossingen en noodzakelijke investeringen in kaart hebben gebracht. Daarmee hebben we samen met de provincies, gesteund door het ministerie van IenW, een belangrijke stap gezet op weg naar grotere beschikbaarheid van bronnen voor de drinkwatervoorziening. Minstens zo waardevol is dat deze samenwerking de relaties tussen provincies en drinkwaterbedrijven verder heeft versterkt en een stevige basis biedt om ook toekomstige opgaven gezamenlijk aan te pakken.’

Systeemverantwoordelijkheid ministerie IenW

Daarnaast is de samenwerking met het ministerie van IenW in bredere zin geïntensiveerd, aldus De Groene: ‘Dat mocht ook wel, want de minister van IenW heeft een belangrijke systeemverantwoordelijkheid voor de drinkwatervoorziening, die niet altijd even voortvarend werd ingevuld. Zo zou het ministerie een actievere rol kunnen spelen op het gebied van bespoedigen van vergunningverlening en het stimuleren dat drinkwater voldoende zwaarwegend wordt meegenomen in ruimtelijke afwegingen. Daarnaast vragen de drinkwaterbedrijven al jaren om steun bij verruiming van de financiële ruimte voor het doen van investeringen, bijvoorbeeld door aanpassing van de WACC-regeling.’

Ook het verduidelijken van de reikwijdte van de leveringsplicht uit de Drinkwaterwet verloopt trager dan gewenst, vertelt De Groene: ‘Er is onduidelijkheid ontstaan over de vraag of onze wettelijke leveringsplicht zich ook uitstrekt over zakelijke klanten. We pleiten ervoor om dat snel helder te krijgen.’ Drinkwater komt steeds meer en hoger op de agenda van het ministerie. De Groene voelt zich daarbij gesteund door een recent advies van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli), waarin de minister van IenW werd opgeroepen meer werk te maken van zijn systeemverantwoordelijkheid voor water. ‘De aandacht voor de langere termijn biedt daarbij kansen, juist als we die verbinden met de opgaven van vandaag. Want ook op de actuele dossiers zijn belangrijke stappen te zetten.’

‘Actieve invulling systeemverantwoordelijkheid minister IenW’

'Bewust en duurzaam watergebruik'

Hans de Groene.

Kwaliteit van de bronnen

De optelsom op het gebied van waterkwaliteit stemt niet positief, aldus De Groene. 'De kwaliteit staat steeds meer onder druk en de drinkwaterbedrijven worden gedwongen een grotere zuiveringsinspanning te leveren. Dat geldt voor de traditionele verontreinigingen vanuit de landbouw, zoals nitraat en bestrijdingsmiddelen, maar ook voor nieuwe stoffen zoals medicijnresten, forever chemicals en andere Zeer Zorgwekkende Stoffen. Nederland loopt Europees gezien wel voorop bij het streven naar een algemeen PFAS-verbod, maar in eigen land is het belangrijk dat ook werk wordt gemaakt van een lozingsverbod en een verbod op bestrijdingsmiddelen met PFAS.'

Drinkwaterbesparing

Een ander onderwerp dat hoger op de agenda is komen te staan, is drinkwaterbesparing, vertelt De Groene. 'Dat is goed vanwege de bewustwording dat altijd en overal schoon en betrouwbaar drinkwater niet vanzelfsprekend is. Het produceren van drinkwater kost energie en grondstoffen, dus we moeten er bewust en verantwoord mee omgaan. Drinkwaterbesparing kan het vraagstuk van waterbeschikbaarheid niet oplossen, maar kan zeker een positieve bijdrage leveren.'

Hoe kijk je terug op de samenwerking met de Vewin-leden en verschillende stakeholders?

De Groene: 'De samenwerking met onze stakeholders is op alle vlakken intensiever geworden. De relaties met de provincies zijn duidelijk verbeterd, onder andere als gevolg van de beslissing van het Interprovinciaal Overleg (IPO) om twee portefeuillehouders Drinkwater te benoemen. Ook de samenwerking met de waterschappen heeft een flinke impuls gekregen. We organiseren samen de Waterpoort, we hebben inmiddels twee keer in de aanloop naar verkiezingen een gezamenlijk manifest gepubliceerd en dijkgraven en drinkwaterdirecteuren treffen elkaar tegenwoordig jaarlijks in een 24-uursessie. Ook bij het ministerie van IenW zien we meer aandacht voor de drinkwatervoorziening als topvitale nutssector. Ik heb er vertrouwen in dat de huidige minister dat belang ten volle onderkent.'

'De samenwerking met de leden binnen Vewin vond ik één van de leukste kanten van deze functie. Het is inspirerend om samen te werken met ter zake kundige mensen die zich met passie inzetten voor de openbare drinkwatervoorziening. Ik zal dat zeker gaan missen.'

Het water in

Met een blik onder water houdt Dunea zicht op de kwaliteit van haar infiltratieplassen. Tijdens onderwatermonitoring door eigen medewerkers worden waterplanten periodiek in kaart gebracht.

De aanwezigheid en diversiteit van deze soorten geeft belangrijke informatie over de ecologische gezondheid van het watersysteem. Zo ontstaat een betrouwbaar beeld van de ontwikkeling van de waterkwaliteit door de jaren heen.

A man and a woman are standing in a field of tall grass and rocks. The woman is on the left, wearing a dark jacket and blue jeans, holding a blue umbrella. The man is on the right, wearing a blue sweater and dark pants, holding a dark umbrella. They are both smiling. The background shows a line of trees under a cloudy sky. A blue sign is visible on the left side of the image.

'Het gaat om bewustwording en gedrags- verandering'

Froukje Nigten (WMD) en Mark de Vries (Vitens).

Citaat uit Kamerbrief 'Water en Bodem sturend' (2022)

'We werken toe naar een drinkwatergebruik per hoofd van de bevolking van 100 liter in 2035 (thans 125 liter) en beperken laagwaardig gebruik van drinkwater. Grootverbruikers vragen we het drinkwatergebruik met 20% te reduceren. Zo beperken we het effect van toename van de watervraag in relatie tot de schaarsere beschikbaarheid van water.'

Sinds 2024 werken de drinkwaterbedrijven binnen het Nationaal Plan van Aanpak Drinkwaterbesparing aan het bereiken van concrete besparingsdoelstellingen voor (drink) watergebruik – samen met overheden, koepels van particuliere en zakelijke watergebruikers, de bouw- en installatiesector en de woningbouwcorporaties. Uiteindelijk moet iedereen in Nederland minder drinkwater gaan gebruiken. De focus en de wijze waarop drinkwaterbedrijven dat stimuleren, verschilt van bedrijf tot bedrijf. Deel 3 van een vijfluik: WMD en Vitens.

Froukje Nigten (WML).

WMD: 'Proactieve aanpak en informatie verstrekken'

Froukje Nigten is als strategisch adviseur omgeving bij WMD onder andere verantwoordelijk voor het project 'Bewust & Zuinig': 'Wij steunen de landelijke doelstellingen van het Nationaal Plan van Aanpak Drinkwaterbesparing voor bedrijven en huishoudens. Onze focus ligt daarbij op een duurzame veiligstelling van de drinkwatervoorziening in Drenthe. We zien dat onze bronnen nu en in de toekomst onder druk komen te staan door ontwikkelingen zoals toenemende verontreiniging, economische groei en klimaatverandering. Wij investeren daarom in uitbreiding van onze productiecapaciteit, het beschermen en duurzaam inpassen van onze bronnen in het Drentse watersysteem, en bewuster en zuiniger omgaan met drinkwater. Ons interne project 'Bewust & Zuinig' is de praktische, regionale uitwerking van het Nationaal Plan van Aanpak Drinkwaterbesparing.'

Samen met ondernemers

WMD heeft een proactieve aanpak voor de grote zakelijke klanten, via accountmanagement en informatieverstrekking. 'Ook zoeken we de samenwerking met regionale ondernemers, bijvoorbeeld via het platform 'Ik ben Drents ondernemer'. We willen graag aanhaken bij hun duurzaamheidsadviezen, omdat is gebleken dat vooral de koppeling van waterbesparing aan energiebesparing interessant kan zijn voor bedrijven. Daarnaast bieden we grote klanten waterscans aan, via Water Laboratorium Noord (WLN), het gezamenlijke laboratorium van WMD en Waterbedrijf Groningen.' Uitdaging hierbij is om bedrijven de adviezen uit de waterscan ook echt in praktijk te laten brengen. Daarom maken we gebruik van momenten zoals een aanvraag voor uitbreiding of een nieuw aansluitverzoek.'

'Met de provincie Drenthe kijken we naar mogelijkheden om een waterscan toegankelijk te maken voor het mkb. Verder komt er op onze nieuwe website een online besparingstool voor het mkb en voor huishoudens. Landelijke campagnes zoals 'Word geen douchebag, fris in 5 minuten' zetten we via onze eigen kanalen verder uit. Daarnaast besteden wij veel aandacht aan educatieve programma's op scholen, bijvoorbeeld gekoppeld aan de Nationale Kraanwaterdag of lesjedorst.nl. Via de jaarlijkse eindnota gaan we eindgebruikers inzicht geven in hun waterverbruik en verwijzen we hen naar onze website voor besparingstips en -trucs.'

Spoelwater hergebruiken en infiltreren

In de eigen bedrijfsvoering richt WMD zich onder andere op het hergebruik van spoelwater. Nigten: 'Bij renovatie of nieuwbouw van grotere productielocaties passen we een spoelwaterhergebruikinstallatie in, wat tot 75% besparing op het gebruikte spoelwater kan opleveren. Op een productielocatie van bijvoorbeeld 5 miljoen m³ scheelt dit 150.000 m³ water per jaar. We infiltreren het gebruikte spoelwater via slenken in de bodem van onze winningslocaties en geven natuur de ruimte. WMD beschikt over vrij veel relatief kleinere productielocaties, die kansen bieden voor zoetwatermaatregelen. Via een integrale benadering van deze 'Waterlandgoederen' combineren we werkzaamheden, techniek, natuur en energie.'

‘Praktische uitwerking van het Nationale Plan van Aanpak’

Een andere manier voor WMD om zelf water te besparen is het vervangen van oude leidingen die gevoelig zijn voor lekkages. En we denken na over een pilot om de druk in het leidingstelsel te verlagen. Nigten: 'Bij een lagere waterdruk stroomt er per tijdseenheid minder water uit de kraan. We onderzoeken nu hoe gebruikers dat ervaren en of dat besparingen oplevert. Bij drinkwaterbesparing gaat het eigenlijk grotendeels om bewustwording en gedragsverandering. In dat kader participeren wij bijvoorbeeld ook in gedragsonderzoeksprojecten van KWR en financieren wij samen met Waterbedrijf Groningen en WLN een onderzoek naar drijfveren voor waterbesparing door een master student aan de Rijksuniversiteit Groningen.'

Vitens: 'De rode draad is bewustwording'

Mede vanwege knelpunten op het gebied van waterbeschikbaarheid staat drinkwaterbesparing al jaren op de agenda bij Vitens. Programmamanager waterbesparing Mark de Vries: 'Sinds 2023 is ons aansluitbeleid voor grootzakelijke klanten aangepast. Bij elke aanvraag voor 6 m³/uur of meer voeren we een drinkwatertoets uit. Is er niet per se drinkwaterkwaliteit nodig, dan komt er geen aansluiting. Onze accountmanagers hebben zich ontwikkeld tot drinkwateradviseurs die bedrijven helpen om zo duurzaam mogelijk om te gaan met drinkwater. Jaarlijks reiken we de Award Duurzaam Watergebruik Zakelijk uit en organiseren we regionale klantendagen, waarop we best practices laten zien. Via ons FoodSafe Water Programma adviseren we bedrijven uit voedingsmiddelenindustrie over hergebruik van water, alternatieve bronnen, zuivering en procesmonitoring.'

WaterWeter voor mkb

Voor het mkb kiest Vitens voor een andere aanpak. De Vries: 'Uit onderzoek naar welke mkb-sectoren de meeste potentie hebben om drinkwater te besparen, kwamen allereerst onderwijsinstellingen naar voren. We proberen via gerichte campagnes studenten te stimuleren drinkwater te besparen, bijvoorbeeld door de kleine spoelkop op de wc te gebruiken. De eerste pilot leidde tot 12% besparing. In samenwerking met collega-drinkwaterbedrijf WML is ook een branchegerichte aanpak ontwikkeld voor hotels en vakantieparken.' Daarnaast heeft Vitens samen met Waterbedrijf Groningen een online tool ontwikkeld. Deze Zakelijke WaterWeter geeft bedrijven inzicht in hun waterverbruik en praktische besparingstips.

Bij huishoudelijk drinkwatergebruik gaat het om bewustwording en gedrag enerzijds, en technologie anderzijds. Zo neemt Vitens deel aan landelijke campagnes, zoals 'Word geen douchebag, fris in 5 minuten'. Aanvullend ontwikkelt het bedrijf zelf campagnes, zoals de huidige zomercampagne 'Nat done', om drinkwaterverspilling in droge perioden tegen te gaan. De Vries: 'De grootste winst zit bij douchen, maar inzichten uit gedragswetenschap leren ons dat het effectiever is om te beginnen met kleine aanpassingen van routines, zoals de kraan dicht doen tijdens het tandenpoetsen of het scheren. Dat levert misschien wat minder op, maar het is voor mensen makkelijker om te doen. En je ondersteunt met zulke kleine stapjes de bewustwording richting grotere gedragsveranderingen. De volgende interventie die we gaan inzetten, is wel gericht op korter douchen'

Waterneutraal en circulair wonen

Daarnaast draagt Vitens actief bij aan onderzoeken naar bijvoorbeeld waterzuinige nieuwbouw. De Vries: 'Voor Vitens staan de volksgezondheid en de betrouwbaarheid van ons drinkwater voorop, maar we willen de ogen niet sluiten voor mogelijkheden van het toepassen van hemelwater of grijswater in huishoudens. In een straat in het Achterhoekse dorp Silvolde onderzoeken we met onder meer een watertechnologiebedrijf, de woningcorporatie, de gemeente en het waterschap mogelijkheden voor lokale zuivering en hergebruik van regenwater. We nemen ook deel aan de brede Bouwtafel Waterzuinige Wijken, die in juni een manifest heeft aangeboden aan de Tweede Kamer met de oproep om snel te komen met heldere richtlijnen en financiering voor grootschalige praktijktesten op dit gebied.'

Mark de Vries (Vitens).

‘Alleen waterbesparing is niet voldoende’

Drinkwaterbesparing is bij Vitens onderdeel van een brede mix van maatregelen die moeten zorgen voor voldoende drinkwater, besluit De Vries: 'Met alleen besparing gaan we het niet redden, daarvoor is de nood in ons verzorgingsgebied te groot. Uitbreiding van onze huidige productielocaties en het ontwikkelen van nieuwe bronnen zijn onmisbaar om ook in de toekomst voldoende drinkwater te kunnen produceren.'

De drinkwaterplek van... Marnix Bronts

‘Langs het water ontmoet je elkaar’

Tijdens zijn opleiding als automonteur reed Marnix Bronts (31) op de taxi. De combinatie van techniek en de vrijheid trok hem bijzonder aan. Als volleerd automonteur miste hij de vrijheid en in zijn volgende baan als WMO-adviseur in de revalidatiewereld ontbrak de techniek. Sinds hij anderhalf jaar geleden solliciteerde voor een traineeship bij Waterbedrijf Groningen (WBG), weet hij dat de combinatie van techniek en vrijheid in één functie wel degelijk kan.

Waarom heb jij gekozen voor de watersector?

‘De belangrijkste reden is dat ik hier elke dag met techniek bezig kan zijn in steeds een andere omgeving. Geen dag is hetzelfde, behalve dat ik altijd met water bezig ben. Tijdens dit traineeship heb ik op drie verschillende afdelingen gewerkt en rondgekeken: Industriewater, Drinkwater en Distributie. Drinkwater spreekt me het meest aan, ook omdat de plekken waar we het winnen, peilen en controleren vaak

zo mooi en divers zijn: van straten en opritten tot natuur- en buitengebied. Daarnaast zit er veel variatie in de werkzaamheden, die ik vaak ook zelf kan indelen. Zo kan ik de ene dag bezig zijn met het aanbrengen en testen van loggers in putten, omdat we het peilen willen automatiseren. Een andere dag breng ik een verzakte straatpot op hoogte en de volgende dag neem ik de grondwaterstanden op in een wingebied. Op de dinsdagen ga ik naar school, ik zit in het tweede jaar All round operationeel technicus.’

Techniek en vrijheid in één functie

Wat maakt deze plek voor jou zo bijzonder?

‘Ik groeide op aan een kanaal, ga graag vissen en heb in mijn tuin een grote vijver. Ik houd van water. Op deze plek komt dat alles bij elkaar én langs het water ontmoet je elkaar: mensen spreken me aan of maken een praatje. Maar ik vind het ook fijn om alleen te werken: op de dagen dat ik in het wingebied zit, kom ik geen mens tegen. Als ik na een tijdje behoefte heb aan contact, plan ik een werkplek in waar ik mensen tegenkom. Of ik drink een kop koffie op het pompstation, waar ik kan bijpraten met mijn collega's.’

Grip op industriële lozingen vraagt om meer **inzicht** en betere **handhaving**

Op 22 juni organiseerden Vewin en de Unie van Waterschappen (UvW) in Nieuwspoort een Waterpoort-bijeenkomst over waterkwaliteit en industriële lozingen. Onder leiding van Splinter Chabot debatteerden bestuurders, politici en deskundigen over waterkwaliteit en de vraag hoe Nederland meer grip kan krijgen op industriële lozingen.

Sprekers waren Luciënne Boelsma-Hoekstra (CDA), Ines Kostić (Partij voor de Dieren), Natacha Malick (Algemene Rekenkamer), Jooske de Sonnaville (Algemene Rekenkamer), Arne Weverling (gedeputeerde Zuid-Holland, VVD), Ani Zalinyan (PRO), Jeroen Haan (UvW) en Pieter Litjens (Vewin).

Meer zicht nodig op inhoud lozingen

Jooske de Sonnaville opende de bijeenkomst met een blik op het onderzoek 'Focus op industriële lozingen'. Daaruit blijkt dat overheden en toezichthouders beperkt zicht hebben op welke stoffen worden geloosd. Ook laat het onderzoek zien dat vergunningverlening, toezicht en handhaving op verschillende punten verbeterd kunnen worden.

Vergunning intrekken bij niet-vergunde lozingen?

De eerste stelling luidde: *‘Als er stoffen zijn die niet zijn vergund, maar wel worden geloosd, is dat reden voor het intrekken van een vergunning.’* Verschillende sprekers gaven aan dat overtredingen consequenties moeten hebben en benadrukten het belang van stevig toezicht en handhaving. Ook werd opgemerkt dat niet iedere overtreding direct de zwaarste maatregel rechtvaardigt.

Schoon water; ambitie of realisme?

De tweede stelling – *‘In Nederland zijn lozingen onvermijdelijk; het KRW-doel van vrijwel schoon oppervlaktewater miskent de realiteit van economie en bevolkingsdruk’* – ontketende een levendig debat. Sprekers stelden dat veel doelen wel gehaald worden en dat bepaalde stoffen noodzakelijk zijn. Tegelijkertijd gaven ze aan dat er ruim 25 jaar de tijd is geweest om doelen te halen die Nederland zelf heeft afgesproken. De Algemene Rekenkamer benadrukte dat niets doen veel meer geld kost dan tijdig ingrijpen.

Wie betaalt de maatschappelijke kosten?

De voorzitters van UvW en Vewin sloten de bijeenkomst af. Haan (UvW) draaide een KRW-principe om: *‘De vervuiler betaalt niet!’*. Vervuiling mag niet worden afgewenteld op het publiek, volgens Haan. Litjens (Vewin) pleitte voor een spoedig PFAS-verbod, ook nationaal. De maatschappelijke kosten mogen niet steeds verder oplopen doordat niet wordt ingegrepen. Hij sloot af met: *‘De minister moet opstaan als steun in de rug voor waterschappen en provincies.’*

V.l.n.r. Ani Zalinyan, Ines Kostić, Luciënne Boelsma-Hoekstra, Arne Weverling.

COLOFON

Waterspiegel is een periodieke uitgave van Vewin, de Vereniging van waterbedrijven in Nederland. Waterspiegel brengt nieuws, achtergronden en opinies uit de wereld van (drink)water en aanverwante sectoren.

WWW.VEWIN.NL

HOOFDREDACTEUR
Madelon Vink, vink@vewin.nl

REDACTIE
Arjen Frentz, Hans de Groene,
Madelon Vink, Patricia van der Linden,
Noortje van Zijl, Philip Reedijk
redactiewaterspiegel@vewin.nl

INTERVIEWS EN EINDREDACTIE
Philip Reedijk

FOTOGRAFIE
Tom Pilzecker, Michelle Muus en
Shutterstock.

ABONNEMENTEN EN
ADRESWIJZIGINGEN
Waterspiegel wordt gratis toegezonden aan mensen die beroepsmatig betrokken zijn bij de watersector. Adreswijzigingen kunt u sturen naar info@vewin.nl. Verzoeken om een abonnement zijn ter beoordeling van de hoofdredactie: redactiewaterspiegel@vewin.nl.

Artikelen uit deze uitgave mogen worden overgenomen na toestemming van de uitgever. De gebruikte foto's zijn bedoeld als illustratie en hoeven niet de beschreven situatie letterlijk weer te geven. De redactie heeft zijn uiterste best gedaan om alle copyright-houders van gebruikt beeldmateriaal op te sporen. Indien u meent dat u rechthebbende bent, kunt u zich bij ons melden.

Waterspiegel wordt verzonden in een seal van biofolie. Deze mat-transparante folie is binnen 90 dagen volledig composteerbaar en mag dus in de GFT-bak. Biofolie is gemaakt van de reststoffen van maisproducten en aardappelzetmeel.

Verbied bestrijdingsmiddelen met **PFAS** zo snel mogelijk

An aerial photograph of a tractor with a large orange tank spraying a field of green crops. The tractor is moving from left to right, leaving a white mist trail behind it. The crops are arranged in neat rows.

Berekeningen van de ILT laten zien dat jaarlijks ten minste 21.000 kilo trifluorazijnzuur (TFA) vrijkomt door het gebruik van PFAS-pesticiden. Pesticiden zijn daarmee een van de grootste bekende bronnen van PFAS-verspreiding in Nederland. Vewin pleit voor een volledig en snel Europees verbod op PFAS voor industriële toepassingen én voor pesticiden. Daarnaast roept Vewin op om, naar voorbeeld van Denemarken, op nationaal niveau een verbod in te stellen op PFAS-houdende bestrijdingsmiddelen vanwege de onomkeerbare uitspoeling van afbraakproducten naar het grondwater en daarmee naar de bronnen voor drinkwater, te beginnen in grondwaterbeschermingsgebieden.